

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Tomáše Langáška a Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **DAUBRESSE s.r.o.**, sídlem Mečová 358/8, Brno, zastoupená JUDr. Davidem Heryánem, advokátem, sídlem Vilová 1367, Poděbrady, proti žalovanému: **Finanční úřad pro Zlínský kraj**, sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, týkající se žaloby na ochranu proti nečinnosti žalovaného při rozhodování o žalobkyní podaném daňovém přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí ze dne 14. 11. 2022, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 5. 4. 2023, č. j. 31 A 12/2023-107,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobkyně **se zamítá**.
- II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobkyně se žalobou podanou u Krajského soudu v Brně domáhala ochrany proti nečinnosti žalovaného dle § 79 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), s odůvodněním, že žalovaný nevydal a nezaslal žalobkyni rozhodnutí o dani

z nabytí nemovitých věcí na základě jí podaného daňového přiznání k této dani ze dne 14. 11. 2022.

[2] Žalovaný posoudil toto podání žalobkyně jako žádost o prominutí daně z převodu nemovitostí dle § 25 odst. 5 zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, a věc dne 17. 1. 2023 postoupil Generálnímu finančnímu ředitelství jako příslušnému správci daně. O postoupení věci žalobkyni vyrozuměl podáním ze dne 18. 1. 2023, které jí bylo doručeno dne 26. 1. 2023.

[3] Krajský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Po ověření podmínky, že žalobkyně bezvýsledně vyčerpala prostředky ochrany proti nečinnosti, připomněl, že smyslem uvedeného žalobního typu je odstranění průtahů řízení a vydání rozhodnutí ve věci samé (nebo osvědčení). Žaloba na ochranu proti nečinnosti tedy dle krajského soudu nesměruje k ochraně před namítanými procesními vadami, k nimž dle žalobkyně mělo dojít v daném případě. Krajský soud poukázal na obsah podané žaloby, z níž je patrné, že žalobkyně ve skutečnosti zpochybňuje postup žalovaného a nesprávnost právní kvalifikace podaného daňového přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí jako žádosti o prominutí daně z převodu nemovitostí, a tedy i nesprávnost určení předmětu řízení a postoupení věci k rozhodnutí Generálnímu finančnímu ředitelství. Krajský soud uzavřel, že žalobkyně není zbavena možnosti domoci se přezkumu závěru a postupu žalovaného, které rozporuje, a sice prostřednictvím opravného prostředku proti rozhodnutí vydanému Generálním finančním ředitelstvím, případně žaloby proti rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž namítla, že si krajský soud měl učinit úsudek o správnosti právní kvalifikace jí podaného daňového přiznání a správnosti postupu žalovaného, který věc postoupil Generálnímu finančnímu ředitelství. Podle výsledku pak měl krajský soud určit, zda je žalovaný nečinný či nikoli. Stěžovatelka v kasační stížnosti podrobně odůvodnila svůj právní náhled na to, jak a podle jakého právního předpisu mělo být její podání kvalifikováno. Domnívá se, že jí závěry krajského soudu znemožňují podat odvolání a následnou žalobu, neboť vyrozumění o postoupení věci není rozhodnutím.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti shrnul dosavadní průběh řízení a připomněl, že Generální finanční ředitelství vydalo ve věci samé rozhodnutí (ze dne 15. 3. 2023, č. j. 14746/23-78100-40121-050343), které stěžovatelka napadla žalobou u Městského soudu v Praze, v níž se domáhá přezkumu týchž otázek, jako v nyní souzené věci.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[7] Mezi účastníky je nesporné, že stěžovatelka podala dne 14. 11. 2022 přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí, které žalovaný kvalifikoval jako žádost o prominutí daně z převodu nemovitostí dle § 25 odst. 5 zákona č. 357/1991 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, a věc postoupil k rozhodnutí Generálnímu finančnímu ředitelství jako příslušnému správci daně.

pokračování

[8] Ustanovení § 79 odst. 1 s. ř. s. upravuje, že *ten, kdo bezvýsledně vyčerpá prostředky, které procesní předpis platný pro řízení u správního orgánu stanoví k jeho ochraně proti nečinnosti správního orgánu, může se žalobou domáhat, aby soud uložil správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. To neplatí, spojuje-li zvláštní zákon s nečinností správního orgánu fikci, že bylo vydáno rozhodnutí o určitém obsahu nebo jiný právní důsledek.*

[9] Podmínkou pro úspěšné uplatnění žaloby na ochranu proti nečinnosti je tvrzení, že správní orgán ani po bezvýsledném vyčerpání prostředků na ochranu proti nečinnosti nevydal ve správním řízení rozhodnutí ve věci v zákonem stanovené lhůtě, a zároveň nejsou dány žádné relevantní překážky, aby tak učinil. Smyslem žaloby je tedy odstranění průtahů ve správním řízení. Uvedený žalobní typ nesměřuje k ochraně před procesními vadami řízení (s výjimkou nečinnosti), anebo před rozhodnutími nezákonnými z hlediska hmotného práva. Takový přístup by vedl k setření rozdílu mezi řízením na ochranu proti nečinnosti a řízením o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 12. 2010, č. j. 5 Ans 11/2010-104, nebo ze dne 13. 3. 2018, č. j. 4 Afs 414/2018-26).

[10] V posuzovaném případě stěžovatelka opírá tvrzenou nečinnost o to, že podání (daňové přiznání k dani z nabytí nemovitých věcí), které učinila, žalovaný nesprávně vyhodnotil (na základě aplikace nesprávné právní úpravy), čímž nesprávně vymezil předmět řízení a následně věc postoupil k rozhodnutí správnímu orgánu, který není dle stěžovatelky příslušný ve věci rozhodnout. Žalovaný se tak dle jejího názoru dopouští nečinnosti.

[11] Krajský soud však v napadeném rozsudku dospěl ke správnému právnímu závěru, že s touto argumentací nemůže být stěžovatelka v řízení na ochranu proti nečinnosti správního orgánu úspěšná. Námitky zpochybňující správnost kvalifikace stěžovatelkou učiněného podání a aplikovaných právních předpisů, správnosti vymezení předmětu řízení i procesního postupu spočívajícího v postoupení věci, včetně toho, zda řízení vedl (a následně i vydal rozhodnutí ve věci) příslušný správní orgán, mají své místo v řízení o žalobě směřující proti správnímu rozhodnutí vydanému ve věci samé. Tvrzení stěžovatele, že došlo k nesprávné interpretaci podání a příslušných ustanovení zákona, což mělo za následek nesprávné určení předmětu řízení, je typickým tvrzením o procesních vadách, které lze uplatnit při případném odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně vydanému ve věci samé a poté, pokud by odvolání nebylo vyhověno, i v rámci soudního řízení při podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu.

[12] V návaznosti na výše uvedené tedy není případná ani stěžovatelčina námitka, že je v důsledku závěrů obsažených v napadeném rozsudku „ochuzena“ o možnost podat odvolání a žalobu proti vyrozumění o postoupení, které není rozhodnutím. Jak plyne ze závěrů uvedených výše (a obdobně soud odkazuje také na rozsudek ze dne 13. 1. 2016, č. j. 3 As 63/2015), možnost uplatnit námitky proti postoupení věci má stěžovatelka plně zachována v podobě obrany proti výslednému rozhodnutí ve věci samé (zde proti rozhodnutí vydanému Generálním finančním ředitelstvím).

[13] Souzená věc se zároveň odlišuje od případů posuzovaných Nejvyšším správním soudem v rozsudcích ze dne 21. 10. 2015, č. j. 3 Afs 56/2015-19, ze dne 22. 10. 2015, č. j. 2 Afs 63/2015-23, ze dne 30. 9. 2015, č. j. 4 Afs 140/2015-29, a ze dne 30. 9. 2015, č. j. 1 Afs 53/2015-29, na které stěžovatelka poukazovala v kasační stížnosti. V uvedených

rozsudcích se Nejvyšší správní soud zabýval povinností správce daně vydat rozhodnutí (platební výměr) v závislosti na řešení předběžné otázky spočívající v hodnocení statusu daňového subjektu (který se označoval jako plátce daně z přidané hodnoty navzdory zrušení registrace k této dani; otázkou tedy byla samotná účinnost podání, včetně toho, zda vůbec došlo k zahájení vyměřovacího řízení). V souzené věci však není mezi účastníky řízení veden spor o daňový status stěžovatelky, ani o to, že o jí učiněném podání je nutno vydat rozhodnutí. Stěžovatelka činí spornou právní kvalifikaci učiněného podání a od toho se odvíjející otázku, který správní orgán je k rozhodnutí příslušný. Stěžovatelka se domnívá, že příslušný vydat rozhodnutí ve věci je žalovaný, a pokud tak nečiní, dopouští se nečinnosti. Žalovaný nicméně po vyhodnocení povahy a obsahu stěžovatelčina podání postoupil věc Generálnímu finančnímu ředitelství, které řízení ukončilo rozhodnutím vydaným dne 15. 3. 2023, č. j. 14746/23-78100-40121-050343.

[14] Neztotožňuje-li se stěžovatelka s důvody, které vedly žalovaného k postoupení věci, Nejvyšší správní soud ve shodě s krajským soudem opakuje, že se jedná o námitky, které mají své místo v rámci opravných prostředků, připouští-li je zákon, případně v žalobě směřující proti rozhodnutí správního orgánu. Tímto způsobem ostatně stěžovatelka postupovala. Soudu je z jeho rozhodovací činnosti známo, že proti rozhodnutí Generálního finančního ředitelství podala žalobu (vedenou u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 18 Af 5/2023), v níž uplatnila shodné námitky jako v nyní souzené věci. V řízení vedeném u Městského soudu v Praze o žalobě proti rozhodnutí, která má primát mezi žalobními typy upravenými soudním řádem správním, tedy stěžovatelka může uplatnit námitky i proti správnosti procesního postupu, konkrétně toho, zda Generální finanční ředitelství bylo příslušné vést ve věci řízení a vydat konečné rozhodnutí. Bude-li žalovaným provedena kvalifikace podaného daňového přiznání, od níž se odvíjí i správnost závěru o postoupení věci, shledána městským soudem nezákonnou, bude rozhodnutí Generálního finančního ředitelství pro tuto nezákonnost zrušeno a věc bude vrácena k dalšímu řízení žalovanému (k rozhodnutí o původně učiněném podání), jak se toho stěžovatelka domáhá. V soudním řízení vedeném u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 18 Af 5/2023 má tedy stěžovatelka zachovánu veškerou možnost obrany.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá dle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení, neboť ve věci neměla úspěch, a úspěšnému žalovanému žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2023

pokračování

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu